

Pedagogisch beleidsplan

KDV, PSZ en BSO Henricus Hoeve
Mosterdwal 10, Beneden-Leeuwen
Versie 1.2 – juni 2024

'De wereld is buiten'

Inhoudsopgave

Inleiding	3
Hoofdstuk 1 Pedagogisch visie	4
Hoofdstuk 2 Basisdoelen en kaders	5
2.1 Pedagogisch basisdoelen	
2.2 Pedagogisch kaders	
2.3 Mentorschap	
Hoofdstuk 3 Volgen en registreren van ontwikkeling	8
3.1 Start op kinderdagverblijf	
3.2 Methode	
3.3 Kindvolgsysteem	
3.4 Overgang naar basisschool	
Hoofdstuk 4 Interactie vaardigheden	9
4.1 Sensitieve responsiviteit	
4.2 Autonomie respecteren	
4.3 Leiding geven en structuur bieden	
4.4 Communiceren en uitleg geven	
4.5 Ontwikkeling stimuleren	
4.6 Begeleiden van interactie tussen kinderen	
Hoofdstuk 5 Kwaliteitsontwikkeling	11
5.1 Proceskwaliteit	
5.2 Structurele kwaliteit	
Bijlage	13
Bijlage 1 Spelend leren op de boerderij	
Bijlage 2 Ontwikkelingsgebieden in de praktijk	
Bijlage 3 Scholingsplan	
Bijlage 4 Het dagprogramma	
Bijlage 5 Competentieprofiel pedagogisch medewerker, stagiaire, beroepskracht in opleiding en vrijwilliger	

Inleiding

Het schrijven van het pedagogisch beleidsplan heeft plaatsgevonden in opdracht van de Henricus Hoeve. De hoeve is een melkveebedrijf en een zorgboerderij in Beneden-Leeuwen gelegen aan de Mosterdwal. In oktober 2023 opende de Henricus Hoeve haar deuren voor kinderen van 0 tot 13 jaar voor het kinderdagverblijf en Buitenschoolse opvang. Per 1 januari 2024 is er een peuterspeelzaal aan toegevoegd.

Het pedagogisch beleidsplan is er om de cliënt, mantelzorger en pedagogisch medewerker houvast te geven. Het is een leidmotief voor het beleid op de zorgboerderij en het geeft duidelijk weer wat de visie is. Voor de cliënten en mantelzorgers is het van belang om te weten hoe er aan de pedagogische ideeën gewerkt wordt. Wetenschappelijke onderzoeken worden gekoppeld aan de theorie en de theorie aan de praktijk. Op deze manier wordt de kwaliteit gewaarborgd.

Er is een nauwe samenwerking tussen de zorgboerderij, het kinderdagverblijf, de buitenschoolse opvang en de peuterspeelzaal. Daarnaast zijn er korte lijnen met samenwerkende organisaties en zorgtrajectbegeleiders.

Hoofdstuk 1   Pedagogisch visie

De Henricus Hoeve is een agrarisch landbouwbedrijf wat op een biologische en natuurbewuste wijze onderneemt. Natuur, mens en milieu zijn in balans en zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. De ecologische voetafdruk zo klein mogelijk houden is ons doel.

Met de zorg en toewijding wil de Henricus Hoeve haar cliënten zo lang mogelijk in staat stellen om haar cliënten thuis te laten wonen en zoveel mogelijk zelf de regie te laten voeren over de invulling van het leven. De Henricus Hoeve heeft zich ten doel gesteld om dit te doen op een wijze die zo min mogelijk schade toebrengt aan de directe omgeving, het landschap en de biodiversiteit. Dit vraagt om een innovatieve manier van ondernemen op het gebied van duurzaamheid.

De cliënt is met zijn zorgvraag het uitgangspunt voor de dagbesteding. Deze zorgvraag omvat de cliënt als het sociaal domein. Door het belang van een sociaal netwerk te erkennen faciliteren we waar gewenst samenwerking om onmogelijkheden mogelijk te maken. Bij de begeleiding van cliënten vormen respect, herkenbaarheid en een menselijk benadering de uitgangspunten. De Henricus Hoeve streeft ernaar om volledig op de hoogte te zijn van de meest efficiënte methodieken en begeleidingsmethoden betreffende de verschillende ziektebeelden, om zo onze zorg en toewijding te kunnen blijven optimaliseren. Dit om de dagbesteding zo optimaal mogelijk af te stemmen op de wensen en behoeften van het individu.

Kernwaarden

De Henricus Hoeve onderscheidt zich door middel van de landelijke, rustgevende locatie, waar op een duurzame manier zorg wordt gedragen aan mens, dier, milieu en de natuur. De onderstaande punten vormen de basis voor de begeleiding, zorg en toewijding voor onze cliënten, dieren en planten.

(Gast)vrijheid

Iedere cliënt geniet de ruimte om vorm en inhoud te geven aan zijn/haar menswezen en de hierbij wensende activiteiten uit te voeren.

Gelijkwaardigheid

Iedere cliënt wordt begeleidt vanuit respect voor zijn of haar levensopvattingen en de wijze waarop vorm is gegeven aan het leven.

Veiligheid/geborgenheid

De Henricus Hoeve doet er alles aan om een veilige leefomgeving te creëren met behulp van deskundige zorg, een warme en respectvolle benadering, nauwe samenwerking met het sociale netwerk en al dan niet andere betrokkenen/deskundigen.

Duurzaamheid

De Henricus Hoeve streeft ernaar om de laatste ontwikkelingen die een positieve bijdragen aan duurzaam ondernemen, mens en milieu te volgen door innovatie aanpassingen die het ondernemen voor mens, dier en milieu zo duurzaam mogelijk maken.

De cliënten van de zorgboerderij en de kinderen van het dagverblijf ontmoeten elkaar in een voor hen beide veilige en geborgen omgeving. De één verliest zijn sluiert en leeft op bij het zien van de 'kleinkinderen'. Door omarming, liefde en warmte ontwikkelt het kind z'n sociale en emotionele vermogen/intelligentie. De Henricus Hoeve biedt de cliënt en het kind de ruimte en gunt elk cliënt en kind deze manier van (op)groeien. Niet alleen op agrarisch gebied wordt er in een kringloop gewerkt, ook binnen de minimaatschappij van de Henricus Hoeve is op sociaal domein de kringloop met de cliënt en het kind rond. Want... de wereld is buiten.

Hoofdstuk 2   Basisdoelen en kaders

2.1   Pedagogisch basisdoelen

De basisdoelen waaraan de Henricus Hoeve werkt zijn volgens de richtlijnen van Riksen-Walraven. De cliënten worden begeleid in de ontwikkeling in een pedagogisch klimaat met respect, vertrouwen en zelfvertrouwen. Wanneer het pedagogisch klimaat optimaal is, kan de cliënt zich veilig voelen tijdens het werken aan de volgende basisdoelen.

Emotionele veiligheid

De Henricus Hoeve hecht veel waarde aan dat de cliënt zich veilig voelt op de zorgboerderij. Door een stabiele omgeving aan te bieden waarin liefdevol gehandeld wordt, mag de cliënt zijn wie hij is. De emotionele veiligheid wordt gewaarborgd door in te spelen op de behoeftes en signalen van de cliënt. Daarbij wordt gelet op het karakter, diagnose en indicatiestelling. De cliënt mag zich vrij voelen om emoties te tonen. Door het bieden van structuur, geborgenheid en duidelijkheid geeft de pedagogisch medewerker emotionele veiligheid.

Wennen

Voor de cliënt en mantelzorgers een zorgboerderij nieuw zijn. Beiden willen ze vertrouwd raken met de nieuwe situatie en daarom is het mogelijk om een gewenningsperiode aan te gaan. De cliënt komt doorgaans eerst kennismaken onder het genot van een bakje koffie. Daarna mag de cliënt twee dagen sfeer proeven en de nieuwe omgeving gaan ontdekken. Elke cliënt reageert anders op nieuwe prikkels. De pedagogisch medewerkers geven veiligheid, vertrouwen en interesse in de cliënt die gaat komen.

Dagritme

Een vast dagritme geeft structuur, voorspelbaarheid, houvast en veiligheid. Er worden duidelijke afspraken gemaakt. Op deze manier weet de cliënt wat het kan verwachten en wat er mogelijk is en wat niet. Het gedrag kan op deze manier beter aangepast worden op de situatie. Er wordt gezorgd voor een positieve en ontspannen sfeer op de groep in een huiselijke sfeer. De pedagogisch medewerker kijkt en luistert goed naar de cliënt.

Groep met vaste gezichten

Continuïteit is belangrijk voor een cliënt. Elke cliënt zit in een vaste groep met vaste gezichten van de pedagogisch medewerkers. De zorgboerderij heeft een groep waarbij maximaal 16 cliënten opgevangen kunnen worden. De opvang is geopend op maandag tot en met vrijdag van 10.00 uur tot 16.00 uur. Op zaterdag is de opvang open van 10.00 uur tot 15.00 uur. Afhankelijk van het ratio staan de pedagogisch medewerkers op de groep. Omdat cliënten wekelijks dezelfde dagen komen, kan de toegewezen mentor de ontwikkelingen van de cliënt nauwkeurig in de gaten houden. Het is mogelijk om gedurende de opvangperiode, extra dagen af te nemen mits de bezetting het toelaat. Dit kan telefonisch of per mail worden aangevraagd. De zorgboerderij draait 52 weken opvang. Tijdens de regionale schoolvakanties kan de groep afwijken van het vaste gezicht.

Persoonlijke competenties

Voor cliënt, mantelzorgers en pedagogisch medewerker is het van belang om een eigen identiteit te behouden. Aan de hand van een activiteitenprogramma wordt er door de pedagogisch medewerker begeleiding en sturing gegeven op het gebied van maatschappelijk, sociaal, geestelijk en fysiek. De cliënt staat centraal en wordt gestimuleerd om o.a. zelfredzaamheid, positief zelfbeeld en eigen identiteit te behouden. Daarnaast wordt de cliënt gestimuleerd om activiteiten zelf te proberen en oplossingsgericht te werken. Er wordt niet direct ingegrepen door de pedagogisch medewerker. Wanneer de cliënt naar hulp vraagt, zal de pedagogisch medewerker daarin ondersteunen en begeleiden.

Sociale competenties

Sociale competenties omvat alle sociale kennis en vaardigheden. Door te kunnen verplaatsen, communiceren en samenwerken, worden sociale competenties ontwikkeld. De pedagogisch medewerker zal de cliënt in het groepsproces sturen en begeleiden waar nodig is.

Acties als op je beurt wachten, samen eten, activiteiten ondernemen en delen, worden beschouwd als basiscompetenties. De dagbesteding op de boerderij biedt op het sociale aspect een bijzondere functie. Het contact met de dieren, natuur en de kinderopvang, stimuleert het sociale component. De Henricus Hoeve hecht waarde aan een respectvolle wijze omgaan met mens, dier en plant.

Normen en waarden

Normen en waarden zijn voor iedereen anders. Dit heeft te maken met verschillende culturen in de maatschappij. Om de veiligheid te waarborgen van de gehele groep, wordt er op de zorgboerderij de normen en waarden gehanteerd zoals die bekend zijn in de maatschappij. De cliënt wordt op een open manier gestimuleerd om met een respectvolle manier om te gaan met andere cliënten en pedagogisch medewerkers. Pedagogisch medewerkers maken duidelijke afspraken en regels met de cliënt en leggen het belang hiervan uit. De regels en afspraken waarborgen de emotionele veiligheid voor de cliënt. Daarnaast is de pedagogisch medewerker een rolmodel en zal het goede voorbeeld geven. Fatsoensnormen als beleefdheid, excuses maken indien nodig en groeten bij binnenkomst en weggaan, samen spelen samen delen en elkaar helpen behoren tot de basis. Wanneer het gedrag van de cliënt niet acceptabel is, wordt de cliënt op het gedrag gewezen. Fouten maken en grenzen opzoeken mag, de cliënt wordt niet als persoon afgewezen.

De pedagogische basisdoelen zijn te vertalen naar verschillende ontwikkelingsgebieden. In bijlage 2 'Ontwikkelingsgebieden in de praktijk' staan deze vertaald naar de praktijk.

2.2 Pedagogisch kaders

Veiligheid en welbevinden

De pedagogisch medewerker zorgt ervoor dat de kinderen vanuit een veilige basis kunnen ontwikkelen. Zowel fysieke- als emotionele veiligheid. Tijdens het buiten spelen, tijdens een activiteit of het eet- en drinkmoment, zorgt de pedagogisch medewerker ervoor dat er geen ongelukken gebeuren. Hiervoor is een vertrouwensrelatie en voorspelbaarheid van de omgeving nodig. Essentiële onderdelen voor de emotionele veiligheid is een complimentje, een knipoog of een knikje en het kind zien wat hij doet of mee bezig is. Op deze manier ontwikkelt het kind zelfvertrouwen en gevoel van eigen waarde. Wanneer er een positieve sfeer in de groep is, gaat het kind eigenheid krijgen. Zodra het kind zich op het gemak voelt, zal het welbevinden positief zijn. De Henricus Hoeve hecht hier veel waarde aan. Wanneer het kind zich veilig voelt, zal het welbevinden bevorderen en dit heeft invloed op de ontwikkeling van het kind.

Autonomie en participatie

Vanaf kleins af aan heeft het kind de behoefte om vaardigheden te leren en op ontdekking te gaan. Ze worden eerst bij de hand genomen door een pedagogisch medewerker. Maar door het krijgen van veiligheid, zelfvertrouwen en bescherming, durft het kind zelf de stappen te maken. Tijdens de opvang worden er gezamenlijke activiteiten aangeboden. Denk hierbij aan eten en drinken, een kringactiviteit, buiten spelen en het bezoek aan de boerderij en zorgboerderij. De gezamenlijke activiteiten worden aangestuurd door de pedagogisch medewerker. Tussendoor kunnen kinderen kiezen hoe ze de tijd invullen. De pedagogisch medewerker zal het kind ondersteunen en begeleiden in het kiezen van een activiteit en dit zo zelfstandig mogelijk uit te voeren. Als opvang wordt er gekeken naar de talenten en kwaliteiten van het kind. Wat kan het kind zelf en waar is er hulp nodig. De pedagogisch medewerker zorgt voor een veilige en beschermde omgeving. Door gesprekken samen te voeren met het kind over diverse onderwerpen, na te denken, beslissingen durft te nemen en verantwoordelijkheden te nemen, leert het kind een eigen identiteit te ontwikkelen.

Spelen en vrije tijd

Kinderen spelen het liefst daar waar de interesse naar uit gaat en proberen altijd te spelen. Voor het kind betekent spelen: plezier maken, bewegen, verwerken, sociale relaties, ontwikkeling en creatief bezig zijn. Het kind speelt zoals het zelf bedacht heeft hoe ermee te spelen. De Henricus Hoeve richt zich vooral op het buiten spelen. Er is veel ruimte om te bewegen en het kind ontdekt de wereld. Buiten geeft de mogelijkheid om te verwonderen van geuren, kleuren, seizoenen, groeien en bloeien. Het buitenterrein is voor elke leeftijd en niveau een uitdaging om te ontdekken. Het kind kan hierin zelf kiezen, initiatief nemen, interesses volgen en zich vermaken.

Leren en ontwikkelen

Alle kinderen ontwikkelen zich op eigen tempo. De Henricus Hoeve geeft de kinderen de ruimte en de tijd om ervaring op te doen in eigen kunnen. De rol van de pedagogisch medewerker biedt het kind een veilige en vertrouwde omgeving aan, reikt informatie aan en zet het kind aan tot nadenken en vragen stellen. De theorie van Vygotsky geeft aan dat kinderen niet alleen maar hun eigen gang moet laten gaan. Hij wil, zo nodig met een begeleider, het kind naar een hoger niveau laten reiken. Het kind leert in aansluiting op wat het kind al weet, nieuwe en uitdagende ontwikkelingen. Ook wel zone op naaste ontwikkeling genoemd. Van nature hebben de kinderen de behoefte om te spelen. De pedagogisch

medewerker biedt verschillende spelvormen aan zodat het kind een rijke speel- en leeromgeving ontwikkelt. De Henricus Hoeve biedt een rijke omgeving aan voor het kind. Alles wordt uitgesplitst op het niveau en leeftijd van het kind in het aanbod van materiaal. De kinderen gaan elke dag naar buiten om de wereld te ontdekken. Zoals het ontdekken van de dieren, de natuur, de seizoenen en de zorgboerderij.

Relaties in de groep alleen

De Henricus Hoeve hecht waarde aan een positieve groepsdynamiek. Zo ook wanneer er een nieuw kind in de groep komt. Dit komt het beste tot uiting, wanneer er stabiliteit heerst in de groep. En dit kan tot stand komen door vaste gezichten. Voor het welbevinden van het kind, is het belangrijk dat het kind zich kan aansluiten bij de groep en vriendjes maakt. Op het kinderdagverblijf worden de kinderen ingedeeld in een stamgroep: een vaste verticale groep van maximaal 16 kinderen en op de peutergroep is er één vaste groep van maximaal 16 kinderen. De vaste groep heeft gezamenlijke activiteiten, zoals eet- en drink activiteit, kringgesprek en thema activiteiten. Gedurende de dag wordt de groep ook verdeeld in kleine groepjes. Er wordt dan rekening gehouden met leeftijd, vriendschappen, jongen/meisje en gemeenschappelijke interesses. Door de subgroep te creëren, kan het kind zich ontwikkelen in de groep en het gevoel van 'erbij horen' ervaren. Het kind kan invloed uitoefenen en vriendschappen leggen. Wanneer de kinderen in een groep anticiperen, geeft het voor het kind veiligheid, diversiteit en vorming van identiteit.

Samenwerken met ouders

Het welzijn van het kind staat centraal. Dit legt direct de verbinding tussen de pedagogisch medewerker en de ouder. De basis van een relatie tussen de pedagogisch medewerker en de ouder is begrip, respect en vertrouwen. Tijdens de overdracht wordt gesproken over het verloop van de dag en eventuele bijzonderheden. De pedagogisch medewerker staat open richting de ouder voor vragen, feedback en ideeën. Daarnaast participeren de ouders in het kinderdagverblijf tijdens activiteiten. Door middel van nieuwsbrieven en berichten/foto's via KOV-net, worden de ouders regelmatig op de hoogte gehouden. Kinderen van nul tot één jaar krijgen bij elke opvang dag een schriftje en foto's toegestuurd. Kinderen boven het jaar krijgen foto's en sporadisch een schriftje. Wanneer er bijzonderheden zijn, worden er uiteraard foto's en schriftjes gedeeld. Bij de start van de opvang worden de eerst twee weken altijd foto's en schriftjes gedeeld. Gedurende het jaar zullen er meerdere contactmomenten zijn tussen de pedagogisch medewerker en de ouder. Ouderbijeenkomsten en individuele gesprekken zijn hiervan een voorbeeld. Er worden tijdens de bijeenkomsten thema's besproken wat door de oudercommissie is vastgelegd. De contactmomenten zijn interactief om ouders bij de opvang en het kind te betrekken.

2.3 Mentorschap

Op de Henricus Hoeve hebben alle kinderen een mentor. Een mentor is een vaste leidster die werkzaam is op de groep van het kind, maar zijn ook het eerste aanspreekpunt voor de ouder. De ouder wordt tijdens het intakegesprek op de hoogte gebracht wie de mentor van hun kind is. De taken van de mentor is op individueel niveau de ontwikkelingen en het welbevinden van het kind volgen. Ook is de mentor verantwoordelijk voor het kindvolgsysteem en onderneemt actie bij bijzonderheden bij de ontwikkeling van het kind.

Wanneer het kind drie jaar is, vindt er een ontwikkelingsgesprek plaats tussen de mentor en de ouder. Tijdens dit gesprek wordt in beeld gebracht hoe het kind zich ontwikkelt volgens het kindvolgsysteem 'KindIn'. Wanneer het kind bijna vier wordt, vindt er een afsluitingsgesprek plaats. Ook hier wordt de ontwikkeling in beeld gebracht en besproken met de ouder.

De mentor heeft met regelmaat contact met andere pedagogisch medewerkers, zodat er objectief gekeken wordt naar het kind. Op deze manier kan er goed ingespeeld worden op de behoeftes en ontwikkelingen van het kind. De combinatie van ontwikkelingsgericht werken en de inzet van de mentor, maakt dat belangrijke ontwikkeling en mogelijke achterstanden altijd in beeld blijven. Eventueel kan de mentor een rol vervullen in het contact met een andere professional. Dit gaat altijd in toestemming en in samenspraak met de ouder. De mentor draagt de algehele zorg voor een goede en volledige begeleiding.

Hoofdstuk 3   Volgen en registreren van ontwikkeling

Het welzijn en de veiligheid van het kind staat bij het kinderdagverblijf op de eerste plaats. Daarnaast zijn de doelen uit het kindvolgsysteem een belangrijk onderdeel. De Henricus Hoeve gebruikt het kindvolgsysteem KindIn! Het in kaart brengen van de ontwikkeling aan de hand van dit kindvolgsysteem, zal er voor zorgen dat elk kind, de ontwikkeling in vaardigheden, gezien worden.

3.1   Start op het kinderdagverblijf of peutergroep

Aan de hand van een intakeformulier en een gesprek starten kinderen op het kinderdagverblijf of peutergroep. Het intakeformulier geeft een beeld van de kinderen. Door middel van deze startkennis, kan de pedagogisch medewerker direct aansluiten op de zone van naaste ontwikkeling.

3.2   Methode

De pedagogisch medewerkers raadplegen de methode Uk & Puk als bron. Door de veelzijdigheid van de boerderij, zijn de kansen breder dan alleen de methode op zichzelf. Het activiteitenaanbod wordt aan de hand van de methode Uk & Puk aangesloten op de doelen uit het leerlingvolgsysteem. De groepsruimte wordt volgens het thema ingericht en worden er themagerichte activiteiten ondernomen. Door te kiezen voor deze methode, worden de zone van naaste ontwikkeling van de kinderen gestimuleerd. De gekozen methode staat garant voor het aanbieden van de ontwikkelingslijnen en SLO (Stichting Leerplan Ontwikkeling) doelen. Hieronder vallen motoriek en zintuigen, rekenprikkels, taalontwikkeling en sociaal-emotionele ontwikkeling. Deze methode draait om het spelen en ontdekken. De Henricus Hoeve is geen gecertificeerde VE-locatie. Er wordt enkel gebruik gemaakt van deze methode.

3.3   Kindvolgsysteem

Op de peutergroep van de Henricus Hoeve wordt er gewerkt met het kindvolgsysteem 'KindIn!'. Door middel van dit kindvolgsysteem worden er observaties uitgevoerd en het verloop van de ontwikkeling van het kind geregistreerd. De registratie wordt ingevuld op een leeftijd van 2.5 jaar en 4 jaar. Wanneer er een registratie is ingevuld, wordt dit met de ouder gedeeld en wordt er gesprek aangeboden aan de ouder om de ontwikkeling van het kind te bespreken. Hoe eerder er achterstanden of vooruitgangen gesignaleerd worden, hoe beter een passend aanbod van activiteiten aangeboden kan worden. Als er zorgen zijn richting het kind, wordt er een extra registratie afgenomen worden. Mocht het blijken dat het kind extra ondersteuning nodig heeft, gaat de mentor in gesprek met de ouder en wordt er gekeken naar passende instantie of organisatie waarbij het kind de ondersteuning krijgt wat het behoeft.

3.4   Overdracht naar basisschool

Wanneer een kind bijna 4 jaar oud is, wordt er aan de ouders toestemming gevraagd voor de overdracht. De pedagogisch medewerker vult een standaard checklist in. De overdracht zal per mail verstuurd worden. Mocht het kind een overstap maken naar een andere opvang, kan het dossier in overleg met de ouder doorgestuurd worden.

Hoofdstuk 4   Interactievaardigheden

In de communicatie en omgang met de kinderen maken de pedagogisch medewerkers gebruik van verschillende interactievaardigheden. Deze zijn belangrijk in de ontwikkeling en het welzijn van het kind. Om de kwaliteit van deze vaardigheden te waarborgen, is de pedagogisch medewerker bewust bekwaam om de juiste vaardigheid op het juiste moment in te zetten.

4.1   Sensitieve responsiviteit

De pedagogisch medewerker voelt de emoties van het kind aan en benoemt deze. Er wordt empathisch ingespeeld op signalen die het kind afgeeft. Er kan niet altijd ingegaan worden op de wensen van het kind, maar de pedagogisch medewerker heeft begrip en respect voor de emotie. Mede door communicatie richting het kind door te laten merken dat ze het kind zien met de gevoelens, speelt de pedagogisch medewerker in op situatie en emotie van het kind. De naam van het kind wordt in de groep regelmatig benoemd zodat het een persoonlijk gesprekje wordt. Bij voorkeur wordt dit op ooghoogte gedaan, zodat er een gelijkwaardigheid ontstaat. Bij verdriet wordt het kind getroost en bij blijdschap wordt er enthousiast op gereageerd. De empathie is voelbaar en zichtbaar. Door responsiviteit worden signalen en situaties bewust afgestemd zoals deze zich op het moment zich voordoet.

4.2   Autonomie respecteren

Autonomie, het recht om zelf te bepalen wat je doet. Elk kind is een individu en wordt op de Henricus Hoeve gezien als individu en in de groep als individueel. Het kind mag op een eigen tempo en manier gaan ontdekken, ontwikkelen en groeien. De initiatieven en signalen van het kind worden gevolgd, en zover mogelijk, geven de pedagogisch medewerkers hier gehoor aan. Door een balans tussen beschermen en loslaten te hanteren, krijgt het kind zelfvertrouwen en gevoel van eigenwaarde.

De pedagogisch medewerker heeft respect voor de autonomie van het kind doordat het kind de ruimte krijgt om zoveel mogelijk zelf te laten doen en ontdekken. Door de inbreng van het kind positief te stimuleren, het kind voor te bereiden wat de gevolgen kunnen zijn en met het kind in plaats van tegen het kind te praten, zal het kind een eigen identiteit creëren.

4.3   Leiding geven en structuur bieden

Er wordt gewerkt met een vast dagritme en vaste plaatsen van activiteiten en materialen. En er worden duidelijke afspraken met het kind gemaakt. Op deze manier weet het kind wat het kan verwachten en wat er mogelijk is en wat niet. Het geeft structuur en houvast gedurende de dag. Het gedrag kan op deze manier beter aangepast worden op de situatie. Het kind zit in een groep met vaste gezichten van de pedagogisch medewerkers. 'Organisatorische continuïteit als groepsindeling, het samen gebruikmaken van de groepsruimte, gezamenlijke activiteiten, vaste groepsleiding en vriendjes en vriendinnetjes ondersteunen gevoelens van veiligheid, vertrouwdheid en houvast.' Op de peutergroep wordt bij voorkeur de democratische opvoedingsstijl gehanteerd. Het geeft verboden en regels, maar met uitleg en ruimte voor onderhandeling. De pedagogisch medewerker wisselt de opvoedingsstijlen met elkaar af. Het stellen van grenzen heeft te maken met de manier waarop de pedagogisch medewerker het kind straft of beloont om het gewenste gedrag aan te leren.

4.4   Communiceren en uitleg geven

Gedurende de dag communiceert de pedagogisch medewerker met het kind. Zowel verbaal als non-verbaal wordt er informatie en uitleg gegeven. Het kind leert van de pedagogisch medewerker en van de kinderen uit de groep. Het ene kind kan op jonge leeftijd zich gemakkelijk duidelijk maken en heeft een groter taalbegrip dan een ander kind. De taal wordt afgestemd op het niveau van het kind. Op deze manier wordt er zelfvertrouwen gecreëerd waarbij het kind gestimuleerd wordt om te leren communiceren. De taak van de pedagogisch medewerker is om het kind te ondersteunen vanuit de vaardigheid van praten en uitleggen, benoemen van gevoelens en situaties, uitleg geven over gebeurtenissen, vertellen wat er gaat gebeuren en geven woorden aan voorwerpen en ervaringen. Dit alles gebeurt in aansluiting op de belevingswereld van het kind. Naast het taalbegrip, gaat praten en uitleggen ook over stemgebruik, de intonatie en intenties om de informatie over te brengen. Verbale en non-verbale communicatie kloppen met de uitstraling van de lichaamshouding en informatie.

4.5   Ontwikkeling stimuleren

De pedagogisch medewerker stimuleert het kind in datgene wat het kind al kan, doet of beheerst. De ontwikkeling wordt verder uitgebouwd in ondersteuning bij de zintuigelijke waarneming, het leer- en denkvermogen, de taal en spraak ontwikkeling, de creativiteit, sociaal-emotionele en motorische ontwikkeling en bij de zelfredzaamheid. De ontwikkelingsstimulering vindt op elk moment van de dag

plaats, zoals bij het verzorgen, eten, speel- en spelmoment. Bij ontwikkelingsstimulering geeft de pedagogisch medewerker de gepaste begeleiding, waarbij rekening wordt gehouden met het materialenaanbod. Dagelijks wordt er gebruik gemaakt van de omgeving op de boerderij en daarbij behorende facetten. Het kind verkent en leert hierbij wat het te bieden heeft. Met regelmaat worden er nieuwe activiteiten aangeboden zodat er gekeken wordt naar de zone van naaste ontwikkeling van het kind.

4.6 Begeleiden van interactie tussen kinderen

Voor de pedagogisch medewerker ligt de uitdaging om het kind te begeleiden waar het nodig is bij het spelen en het samen spelen met andere kinderen. Door samen te spelen, wordt er ontdekt en leert het kind op jonge leeftijd sociale vaardigheden aan. De autonomie van het kind wordt gerespecteerd en het kind wordt gezien als uniek persoon. Wanneer het kind zelf initiatief neemt en tot interactie komt, wordt er door de pedagogisch medewerker een compliment gemaakt. De kinderen helpen elkaar zodat iedereen een plekje kan vinden en het gevoel van vertrouwen en veiligheid ervaren. Door samen te spelen, wordt het sociaal aspect geleerd. Positief sociaal gedrag, zoals luisteren naar elkaar, elkaar helpen, delen en praten, wordt opgemerkt en gestimuleerd. Conflicten worden geprobeerd te voorkomen. De pedagogisch medewerker grijpt in waar nodig is en begeleid het kind in de gewenste richting.

Door de interactievaardigheden toe te passen, stimuleren de pedagogisch medewerker de ontwikkeling van vertrouwen in de ander, het zelfvertrouwen en het gevoel van eigenwaarde bij het kind.

Hoofdstuk 5   Kwaliteitsontwikkeling

5.1   Proceskwaliteit

Wet en regelgeving

De opvang van de Henricus Hoeve volgt de wet- en regelgeving van de Wet IKK. Er wordt gewerkt met een vaste groep, het kind-ratio, de meldcode Kindermishandeling, de 3-uurs regeling en het 4-ogenbeleid. Om de kwaliteit te waarborgen geeft de gemeente opdracht aan de GGD om de opvang te controleren. De toezichthouder gebruikt het een veldinstrument om de kwaliteitseisen van de Wet IKK te controleren. Na het inspectiebezoek wordt er een rapport opgemaakt waarin de gemeente wordt geadviseerd. Het hele team van de Henricus Hoeve is hier nauw bij betrokken.

Pedagogisch medewerker

Op de Henricus Hoeve werken medewerkers die voldoen aan de wettelijke opleidingseisen. Er is een competentie profiel opgesteld waarin staat aan welke competenties moet worden voldaan. Zie bijlage 6 'Competentieprofiel pedagogisch medewerker, stagiaire, beroepskracht in opleiding en vrijwilliger' voor een compleet beeld wat verwachte en gewenste taken en werkzaamheden zijn van de pedagogisch medewerker, stagiaire, beroepskracht in opleiding en vrijwilliger. Jaarlijks worden er trainingen en cursussen aangeboden en alle medewerkers volgen een opleidingstraject. Zie hiervoor bijlage 4 'Scholingsplan'. Daarnaast zijn alle medewerkers in het bezit van een VOG en kinder-EHBO diploma. Op de locatie is er altijd een medewerker aanwezig met een BHV diploma.

Studenten in opleiding

De Henricus Hoeve is aangesloten bij Samenwerkingsorganisatie Beroepsonderwijs Bedrijfsleven (SBB). De studenten worden boventallig ingepland. De pedagogisch medewerker is opgeleid om de student te begeleiden tot volwaardige beroepskrachten. Stagiaires voeren dezelfde taken uit als een pedagogisch medewerker, alleen dragen zij een andere verantwoordelijkheid.

5.2   Structurele kwaliteit

Doelgericht programma

Kinderen zijn gebaat bij ritme en regelmaat. Dagelijks worden er tafelmomenten aangeboden. Tijdens drinken en fruit eten, maar ook tijdens activiteiten. Kinderen kunnen zelf de keuze maken welke activiteit ze willen doen. In bijlage 5 'Het dagprogramma' staat een uitgebreid voorbeeld hoe de dag eruit ziet. Ook wordt er beschreven hoe er om gegaan wordt met het 3-uren beleid, 4-ogenbeleid en achterwacht.

Ruilen, extra dag of dagdelen en annuleren

Het afnemen van een extra dag opvang buiten het overeenkomst om is alleen mogelijk als de bezetting het toelaat. Er wordt geen extra personele bezetting ingezet. Wanneer er 24 uur van te voren worden geannuleerd van dag, kan deze verzilverd worden gedurende het kalenderjaar.

Ruimte, inrichting en materialen

De binnenruimte van het kinderdagverblijf is 58m² groot en is ingedeeld voor één verticale groep van 0 tot 4 jaar. Er kunnen elke dag 16 kinderen deelnemen. Aangrenzend aan de groepsruimte is er een slaapkamer, keuken en verschoonruimte. Ook het buitenterrein is specifiek voor de jongste kinderen ingericht en afgebakend met hekwerk. Meer informatie is te lezen in bijlage 1 'Spelend leren op de boerderij'. De binnenruimte van de peutergroep is 196m² groot en is ingedeeld voor één groep van 2 jaar tot 4 jaar. Er kunnen elke dag 16 kinderen deelnemen aan de peutergroep. Aangrenzend aan de groepsruimte is er overkapte buitenruimte, keuken en sanitair. Het buitenterrein is ingedeeld in ontwikkelingsmogelijkheden en afgebakend met hekwerk. Meer informatie is te lezen in bijlage 1 'Spelend leren op de boerderij'.

Pedagogische ondersteuning

Het team wordt ondersteund door een pedagogisch beleidsmedewerker en -coach. Hanneke de Vries vervult deze rol. Hanneke voert de coaching uren uit voor de pedagogisch medewerkers. Omdat Hanneke ook op de groep staat, wordt zij door Elisa Strik gecoacht. Zij ondersteunt, bewaakt, observeert en ontwikkelt de kwaliteit van het team. Door dit te waarborgen, dan wel verbeteren, wordt er samen met het team vaardigheden in kaart gebracht waar er behoefte aan is. Hieruit volgt een ontwikkelingsplan waarbij de pedagogisch medewerker zich kan ontwikkelen. De pedagogisch beleidsmedewerker stippelt het beleid uit voor het kinderdagverblijf en zet de toekomstvisie in beeld. Door het ontwikkelen en bewaken van het pedagogisch beleidsplan, kan de beleidsmedewerker direct inspelen op de ontwikkelingen op de Henricus Hoeve. Hanneke staat niet op de groep als vaste kracht.

Het pedagogisch coaching plan is inzichtelijk voor ouders en medewerkers. Deze is in te lezen op locatie door het op te vragen bij de pedagogisch coach.

Oudercommissie

De oudercommissie (OC) staat in dienst van de ouders en kinderen die betrokken zijn bij het kinderdagverblijf. De OC adviseert de directie o.a. over: pedagogisch beleid, scholingsprogramma, algemeen beleid op voeding, opvoeding, veiligheid en gezondheid, openingstijden, klachtenregeling en prijswijziging. Minimaal twee keer per jaar is er overleg tussen de oudercommissie en de directie.

Klanttevredenheid

Jaarlijks vindt er een klanttevredenheidsonderzoek plaats. Op deze manier kunnen ouders aangeven in hoeverre er tevredenheid is over het kinderdagverblijf. De resultaten worden besproken in het team.

Bijlage

Bijlage 1   Spelend leren op de boerderij

Op de boerderij is altijd iets te beleven. Het leven staat hier niet stil en elke dag zijn er nieuwe ontwikkelingen. Is er een kalfje geboren? Zijn de zonnebloemen uit de knop en zitten er al rode aardbeien aan de plantjes? Met dit soort vragen gaan de kinderen op ontdekkingsstocht de boerderij rond.

De binnenruimte

Er wordt gezorgd voor een inrichting van iedere ruimte wat bijdraagt aan een gevoel van veiligheid en geborgenheid voor de kinderen. Er zijn verschillende speelhoeken, zoals bouw-, huis- en leeshoek, te vinden waar kinderen ongestoord kunnen spelen en zich kunnen terugtrekken. Het gebouw heeft een huiselijke sfeer. Aansluitend aan de leefruimte bevindt zich de sanitaire ruimte. Dit stimuleert de zelfredzaamheid van de kinderen.

Aangezien de kinderopvang op een boerderij is gevestigd, is het vanzelfsprekend dat er aandacht en gelegenheid is om de natuur naar binnen te brengen. Zo kunnen de kinderen zelf geplukte bloemen in een vaasje zetten of mooie 'schatten-van-de-natuur' als speel-, knutsel- of tentoonstellingsmateriaal gebruiken. De binnenruimte is daardoor geen klinische omgeving maar een levendige, veelzijdige, uitdagende speel- en leeromgeving. De seizoenen komen in de thema's terug.

De buitenruimte

De buitenruimte is aantrekkelijk en uitdagend voor kinderen. Er is een speelbult waarop kinderen kunnen klimmen en klauteren. Voor de grove motoriek worden fietsen, karren en trekkers gebruikt. De natuurlijke buitenruimte prikkelt de fantasie van de kinderen en daagt ze uit tot ontdekken, bewegen, sociaal- en gevarieerd spel. Kinderen ervaren het gevoel van vrijheid door de landelijke omgeving.

Bij de indeling van ons plein is rekening gehouden met plaats voor rust en creativiteit. Er zijn volop mogelijkheden om tot eigen spel te komen. Onze buitenruimte krijgt door de aanwezigheid van de moestuin, boerderij en de dieren de sfeer van het erf van een boerderij.

De buitenruimte heeft een natuurlijk karakter. Er is gebruik gemaakt van verschillende natuurlijke materialen zoals: speelzand, aarde, gras, houtschors, stenen, struiken en bomen. Doordat er gebruik kan worden gemaakt van een overkapping, is het mogelijk om met slecht weer toch een de frisse buitenlucht op te snuiven. Er wordt zoveel mogelijk met de kinderen naar buiten gegaan. Er worden hiervoor verschillende activiteiten aangeboden met duidelijke structuren. De pedagogisch medewerker zorgt er samen met de kinderen voor dat dagelijks de dieren worden verzorgd. Kinderen kunnen hier altijd bij aansluiten. Bijvoorbeeld de kinderen gaan op onderzoek uit of de kippen al eieren hebben gelegd. Ook worden er eetbare gewassen verzorgd, zoals aardbeien en tomaatjes. De rijpe vruchten worden geplukt en worden door de kinderen gegeten. Hierdoor ervaren de kinderen dat het dagelijks voedsel met goede zorg gezond kan groeien.

Het gebruik maken van de buitenruimte, het omgaan met en het zorgen voor de dieren en/of de natuur wordt daarom opgenomen in regelmatige activiteiten zoals:

- Zorgen voor de dieren en de moestuin;
- Bekijken van (seizoensgebonden) activiteiten van het agrarische bedrijf;
- Bereiden en eten van eigen producten;

Een gevolg van het pedagogisch beleid is dat er bij het aanbieden van alle activiteiten (dus ook op het gebied van ruimte, dier en natuur) niet uitgegaan kan worden van de positie van de pedagogisch medewerker of van een regel zoals 'iedere dag met z'n allen naar buiten' of 'nu

een uitstapje naar de stal met alle peuters'. Hiermee zou voorbij gegaan worden aan het individuele kind. Het ene kind is geïnteresseerd in dieren, terwijl een ander liever in de tuin is. Soms heeft een kind niet de behoefte om ergens aan mee te doen en blijft liever in zijn/haar eigen spel. Door de kinderen goed in beeld te houden wordt er een inschatting gemaakt welke kinderen geïnteresseerd zijn in een (buiten) activiteit. Hierdoor kan er een planning en taakverdeling gemaakt worden en daar wordt flexibel mee omgegaan.

De wil van kinderen is waar mogelijk leidend, maar mag nooit consequenties hebben op het gebied van veiligheid en gezondheid. Als er maar één kind naar buiten wil, zal het nooit zo zijn dat er één leidster achterblijft met de zorg voor de rest van de kinderen. De activiteit wordt dan bijvoorbeeld uitgesteld naar een later tijdstip.

Om de veiligheid en gezondheid te waarborgen tijdens een activiteit buiten de stamgroep, wordt er gekeken wat haalbaar is en waar de groep interesse in heeft. Zo kan het aaien van koeien, eieren rapen en bloemen plukken in de tuin een leuke activiteit zijn waar het kind leert van de omgeving en haar mogelijkheden. De kinderen worden ten allen tijden begeleid door de pedagogisch medewerkers en ontdekken de buitenruimte onder toezicht.

De boerderij

De boerderij staat centraal voor de opvang. Elke dag gaan de kinderen naar buiten om het vee te verzorgen. De kalfjes krijgen melk, de pony wordt geborsteld en de eieren worden uit het hok van de kippen gehaald. Dit gebeurt te allen tijden onder begeleiding van de pedagogisch medewerker. Het is van belang om de kinderen de natuur te laten ontdekken. Hoe begint het nieuwe leven, hoe verzorg je het en hoe nemen we er weer afscheid van.

De zorgboerderij

Naast de dieren en de boerderij ontmoeten de kinderen van het kinderdagverblijf ook regelmatig de cliënten van de zorgboerderij. Op de zorgboerderij komen kwetsbare ouderen voor dagbesteding. De mensen ontmoeten het jonge leven en gaan samen activiteiten ondernemen. Denk aan koekjes bakken, knutselen, liedjes zingen, verhalen voorlezen, sport en spelactiviteiten. Er zijn duidelijke afspraken gemaakt en alleen onder toezicht van een pedagogisch medewerker komen de twee groepen samen. Er is vooraf duidelijke communicatie hoe laat en hoeveel kindjes aan de gezamenlijke activiteit gaan deelnemen. Mocht het onverhoopt niet doorgaan, wordt er een andere activiteit aangeboden.

Risico

Tijdens het spelen op de boerderij is er aandacht voor risicovol spelen. Uit onderzoek blijkt dat risicovol spelen goed is voor de ontwikkeling van het kind. Op deze manier wordt er geleerd om het spel of actie in te schatten. Dit creëert onafhankelijkheid en zelfvertrouwen. In het veiligheids- en gezondheidsplan wordt omschreven hoe de Henricus Hoeve omgaat met grote en kleine risico's.

Bijlage 2   Ontwikkelingsgebieden in de praktijk

Voor kinderen is de hele wereld een grote ontdekkingstocht. Het kind maakt kennis met zingen, voorlezen, bewegen en knutselen met verschillende materialen. Spelenderwijs leren kinderen de wereld zo steeds beter kennen. Door samen met andere kinderen te spelen, leert het kind hoe het is om in de groep te zitten en te delen met andere kinderen. Speel-, spelmaterialen en activiteiten zijn afgestemd op de leeftijd van de kinderen, de ruime speelruimte en buitenruimte zijn met zorg ingericht.

Taal- en spraakontwikkeling

De taal- en spraakontwikkeling speelt een grote en belangrijke rol op de peutergroep. Zowel individueel als in groepsverband wordt dit gestimuleerd. Een goede taal- en spraakontwikkeling is de basis voor het lezen, schrijven en rekenen. Het kind gaat hiervan profijt hebben op het basisonderwijs en in de verdere toekomst. Deze voorschoolse aandacht voor taal is belangrijk voor ieder kind. Zo ook voor kinderen met een andere cultuur achtergrond waar thuis een 'ander' taal wordt gesproken. De Nederlandse taal gebeurt spelenderwijs aan de hand van boekjes voorlezen, spelletjes spelen, activiteiten in kleine groepje, liedjes zingen, voorwerpen benoemen en gesprekjes voeren met de pedagogisch medewerker of met andere kinderen.

Ontwikkeling van creativiteit

Vrij spelen en expressieactiviteiten zijn belangrijke onderdelen bij het spelen op de peutergroep. De kinderen worden zoveel mogelijk gestimuleerd om tot eigen spel te komen tijdens een activiteit. De pedagogisch medewerker doet zelf mee en geven het voorbeeld wanneer het kind zelf niet goed weet wat het kan doen. De pedagogisch medewerker laat de kinderen kennis maken met verschillende soorten materialen en laten kinderen experimenteren met creatieve middelen. Ook worden er materialen ingezet als instrumenten, dansen, zingen en kunstjes doen.

Lichamelijke ontwikkeling

De lichamelijke of motorische ontwikkeling is te verdelen in grove motoriek (lopen, klimmen en springen) en de fijne motoriek (pakken, vasthouden en bouwen). De kinderen ontwikkelen door middel van verschillende materialen, verschillende motorieken. Om de lichamelijke ontwikkeling te stimuleren krijgen de kinderen de ruimte om tot beweging te komen.

Sociaal-emotionele ontwikkeling

Om stagnatie in de ontwikkeling te voorkomen, is het van belang dat het kind in een goede sociale omgeving kan en mag ontwikkelen. Het is van belang dat het kind zich veilig en geborgen voelt. Lichamelijk of verbaal geweld wordt dan ook niet getolereerd. Er wordt op een respectvolle wijze met het kind omgegaan. Door positief in te gaan op blijdschap, verdriet, woede en angst, wordt de ontwikkeling van het leren kennen van de eigen gevoelens eigen gemaakt. Het kind voelt zich gehoord en gezien.

Het jonge kind leert spelen en ontdekken. Het leert niet alleen door stimulering van de pedagogisch medewerkers, maar ook doordat het kind andere kinderen ziet spelen. Wanneer er ongewenst gedrag wordt gezien, zoals plagen, pesten, buitensluiten of pijn doen, grijpt de pedagogisch medewerker in. Er wordt op een geduldige en vriendelijke manier uitgelegd waarom iets wel of niet mag.

De sociale houding die het kind leert, komt overeen met de leeftijd en ontwikkelingsniveau. Wanneer het kind ouder wordt, wordt het aangeleerd rekening te houden met elkaar. respecteren, voorzichtigheid en zorgvuldigheid met elkaar en elkaars eigendommen, is een onderdeel wat kinderen leren.

Stimuleren van eigen identiteit en zelfredzaamheid

Elk kind is uniek en de pedagogisch medewerker stimuleert het kind ook om uniek te zijn. Door regelmatig de voornaam van het kind te gebruiken, leert het kind zijn identiteit. Het zelfvertrouwen wordt vergroot door het kind kleine opdrachten te geven die passend zijn bij het ontwikkelingsniveau. Het kind wordt geprezen wanneer iets goed gaat en positief gestimuleerd wanneer er nog hulp nodig is. Dagelijks wordt er gewerkt aan zelfstandigheid. Door bijvoorbeeld zelf handen wassen, zelf de jas aantrekken, een puzzeltje maken of iets opruimen. De pedagogisch medewerker kijkt naar het kind of het er al aan toe is om een dergelijk taakje uit te voeren. Doordat er genoeg ruimte wordt gegeven voor zelfstandigheid en het kind te laten weten dat het fouten mag maken, wordt de zelfstandigheid gestimuleerd.

Verstandelijke ontwikkeling

Het kind ontdekt op spelenderwijs de wereld om zich heen. Door middel van puzzels, spelletjes, kleuren en vormen, wordt het denkvermogen gestimuleerd. Ook het voorlezen van boeken speelt hierbij een belangrijke rol. Door oplossingen te bedenken voor problemen waar het kind zich in bevindt, wordt de ontwikkeling van het verstandelijk vermogen ontwikkeld. Denk aan het leggen van een puzzel. Per individueel kind wordt er gekeken of het kind er aan toe is.

Bijlage 3 Scholingsplan

Werken met 0-jarige

Alle pedagogisch medewerkers die werken op het kinderdagverblijf Henricus Hoeve beschikken over een bewijs waaruit blijkt dat er scholing is gevolgd gericht op baby's.

Taalvaardigheid

De pedagogisch medewerkers beschikken over mondeling taalvaardigheid niveau 3F.

Kwalificatie-eisen

De kwalificatie-eis om te werken op het kinderdagverblijf is minimaal MBO 3 of niveau 4 passend bij de kinderopvang. Daarnaast zijn de pedagogisch medewerkers volledig gecertificeerd en hebben kennis opgedaan op het gebied van:

- Kinder-EHBO
- Meldcode
- Pedagogisch beleid en protocollen
- Interactievaardigheden

Er is elke dag minimaal 1 pedagogisch medewerker aanwezig die in het bezit is van BHV.

Om de pedagogisch medewerker te laten ontwikkelen vindt de Henricus Hoeve van belang om coaching uren in te zetten. Elke medewerker krijgt minimaal 10 uur coaching per jaar.

De pedagogisch medewerker krijgt elk jaar een functioneringsgesprek en beoordelingsgesprek met de leidinggevende. Tijdens dit gesprek worden er gezamenlijk nieuwe leerdoelen vastgesteld.

Het volledig scholingsplan is op locatie in te lezen. Betrokkene worden hiervoor mondeling op de hoogte gebracht.

Bijlage 4 Het dagprogramma

Een vast dagritme geeft duidelijkheid en structuur van de dag. Kinderen herkennen patronen en dat geeft veiligheid en vertrouwen. De kinderen weten wat er gaat gebeuren en kunnen hierop anticiperen. De activiteiten geven een globale planning aan wat er de dag gaat gebeuren, maar er wordt vooral ingespeeld op de situatie. Wordt er een kalfje geboren, dan wijkt het programma af om te kijken naar het nieuwe kalfje en de moeder. Ook de tijdstippen zijn niet gebonden aan de klok. Duurt de ene activiteit iets langer, dan zal de volgende activiteit wat later plaatsvinden. Er wordt gekeken naar het kind en naar de groep. De pedagogisch medewerker zal hierop inspelen en zorgen dat er rust en regelmaat blijft binnen de groep.

Globaal dagprogramma kinderdagverblijf

Tijd	Activiteit
7.00 – 9.00	Binnenkomst en vrij spelen
9.00 – 9.30	Voorlezen
9.30 – 10.00	Fruit eten en drinken
10.00 – 10.30	Verschoonmoment, toiletgang, kinderen slapen
10.15 – 11.00	Vrij buiten spelen met aanbod
11.00 – 11.30	VVE activiteit
11.30 – 11.45	Toiletgang, handjes wassen, kinderen uit bed
11.45 – 12.30	Maaltijd
12.30 – 13.00	Verschoonmoment, toiletgang, kinderen slapen
13.00 – 15.00	Slaap en rustmoment
13.00 – 15.00	Babyactiviteit en knuffelmoment
15.00 – 15.15	Kinderen naar bed brengen en uit bed halen
15.15 – 15.45	Tussendoortje
15.45 – 16.45	Buitenspelen VVE activiteit
16.45 – 17.00	Verschoonmoment, toiletgang, kinderen uit bed
17.00 – 17.45	Maaltijd
17.45 – 18.00	Vrij spel

Globaal dagprogramma peutergroep

Tijd	Activiteit
8.30 – 9.00	Binnenkomst en vrij spelen
9.00	Kring- en tafelmoment
9.30 – 10.00	Fruit eten en drinken
10.00 – 10.30	Verschoonmoment en toiletmoment
10.15 – 11.00	Vrij buiten spelen, rondje boerderij (met aanbod)
11.00 – 11.30	Activiteit
11.30 – 11.45	Toiletgang, handjes wassen
11.45 – 12.30	Kring- en tafelmoment
12.30	Einde peuterdag

3-uurs regeling

Het kinderdagverblijf is maandag tot en met vrijdag geopend van 7.00 uur tot 18.00 uur en de peutergroep van maandag tot en met vrijdag van 8.30 uur tot 12.30 uur. Er zijn pedagogisch medewerkers aanwezig volgens het basisrooster. Er wordt hierbij rekening gehouden met de leeftijd en de hoeveelheid kinderen. Aan de hand daarvan worden de hoeveelheid krachten ingezet. Er wordt niet afgeweken van het Beroepskracht-kindratio. De exacte berekening wordt gehanteerd volgens het 1ratio. www.1ratio.nl.

Zie in het onderstaand basisrooster voor de kinderopvang hoe de invulling eraan wordt gegeven. Elke pedagogisch medewerker heeft recht op 30 minuten pauze bij een werktijd van 10 uur.

Dag	Dienst			Ratio
Maandag	1: 7.00 – 17.00 uur	2: 8.00 – 18.00 uur	3: 7.30 – 17.30 uur	2 beroepskrachten
Dinsdag	1: 7.00 – 17.00 uur	2: 8.00 – 18.00 uur	3: 7.30 – 17.30 uur	2 beroepskrachten
Woensdag	1: 7.00 – 17.00 uur	2: 8.00 – 18.00 uur	3: 7.30 – 17.30 uur	2 beroepskrachten
Donderdag	1: 7.00 – 17.00 uur	2: 8.00 – 18.00 uur	3: 7.30 – 17.30 uur	2 beroepskrachten
Vrijdag	1: 7.00 – 17.00 uur	2: 8.00 – 18.00 uur	3: 7.30 – 17.30 uur	2 beroepskrachten

Zie onderstaand basisrooster van de peutergroep. Tijdens de dienst is er geen ruimte voor pauze.

Dag	Dienst		Ratio
Maandag	1: 8.30 – 12.30 uur	2: 8.30 – 12.30 uur	2 beroepskrachten
Dinsdag	1: 8.30 – 12.30 uur	2: 8.30 – 12.30 uur	2 beroepskrachten
Woensdag	1: 8.30 – 12.30 uur	2: 8.30 – 12.30 uur	2 beroepskrachten
Donderdag	1: 8.30 – 12.30 uur	2: 8.30 – 12.30 uur	2 beroepskrachten
Vrijdag	1: 8.30 – 12.30 uur	2: 8.30 – 12.30 uur	2 beroepskrachten

4-ogenbeleid

Voor het 4-ogenbeleid wordt er verwezen naar het protocol 'Vier-ogen-beleid'. Het 4-ogenbeleid betekent dat er altijd minimaal twee volwassenen in een bepaalde vorm, toezicht moeten houden op de kinderen in de opvang. Het is verplicht vanuit de wet kinderopvang dat altijd twee volwassenen de kinderen in de groep kunnen horen en zien. Om dit beleid te waarborgen, wordt er gebruik gemaakt van hulpmiddelen, als een babyfoon en veel ramen in ruimte.

Achterwacht

Mocht er onverwacht een pedagogisch medewerker om een reden van ziekte of andere persoonlijke omstandigheden de groep moet verlaten, dan is Hanneke de Vries beschikbaar als achterwacht. Zij is op alle dagen beschikbaar, bereikbaar en op locatie binnen 15 minuten. De achterwachtingregeling geldt ook wanneer er extra hulp nodig is op momenten wanneer er één pedagogisch medewerker aanwezig is.

Bijlage 5   Competentieprofiel pedagogisch medewerker, stagiaire, beroepskracht in opleiding en vrijwilliger

Competentieprofiel pedagogisch medewerker

Wat is de functie van een pedagogisch medewerker?

Een pedagogisch medewerkers is iemand die voor zijn beroep kinderen begeleidt. Van het werken met jonge peuters en het ondersteunen van schoolgaande kinderen op een speelse wijze. In dit beroep ben je een belangrijke factor in de ontwikkeling van een kind. Je bent kwalitatief sterk in pedagogisch handelen, beheerst de Nederlandse taal volgens 3F, je bent flexibel inzetbaar, spontaan, open en gemotiveerd.

Over welke competenties beschikt een pedagogisch medewerker?

Een pedagogisch medewerker beschikt over tien competentieclusters:

1. Zorg dragen voor het emotioneel en lichamelijk welbevinden van kinderen
2. Zorg dragen voor veiligheid van kinderen
3. Steunen en stimuleren van spelen en vrijetijdsbesteding
4. Steunen en stimuleren van autonomie, participatie en burgerschap
5. Volgen en stimuleren van de ontwikkeling en leren van kinderen
6. Het gedrag van de interactie tussen kinderen beïnvloeden
7. Partnerschap met ouders realiseren
8. Samenwerken met collega's en andere professionals in de omgeving van het kind
9. Werken aan de kwaliteit van de dienstverlening
10. Je ontwikkelen in het vak

Op welke wijze wordt de pedagogisch medewerker begeleid?

De pedagogisch medewerker krijgt jaarlijks een functioneringsgesprek en beoordelingsgesprek. Tijdens deze gesprekken wordt het functioneren in het beroep in beeld gebracht en krijgt de pedagogisch medewerker de mogelijkheid om aan te geven waarin zij ondersteund dient te worden. Gedurende het jaar krijgt de pedagogisch medewerker gesprekken met een pedagogisch coach. Door deze begeleiding kan de medewerker zich ontwikkelen in het vak.

Op de website www.kinderopvangwerkt.nl is er een volledige beschrijving te vinden van een competentieprofiel van de pedagogisch medewerker ('Competentieprofiel startbekwame en vakbekwame pedagogisch medewerker kinderopvang'). De Henricus Hoeve draagt zorg bij om de richtlijnen hiervan te volgen.

Competentieprofiel stagiaire

Wat is de functie van een stagiaire?

Als stagiair ben je net als de vaste medewerkers verantwoordelijk voor de dagelijkse opvang, ontwikkeling en verzorging van een groep kinderen. Afhankelijk van de fase van de opleiding waarin je zit, ga je het volgende doen: Begeleiden van kinderen, zowel in groepsverband als individueel bij diverse activiteiten.

Over welke competenties beschikt een stagiaire?

Een stagiaire beschikt over de volgende vaardigheden:

1. Motivatie
2. Doelmatig werken
3. Doorzettingsvermogen
4. Proactief
5. Ondernemend
6. Oplossingsgericht
7. Zelfontwikkeling

8. Concentratievermogen
9. Resultaatgerichtheid
10. Zelfsturing
11. Leergierigheid
12. Ambitie

Op welke wijze wordt de stagiaire begeleid?

De persoon is de vraagbaak voor dagelijkse werk gerelateerde zaken. Hij geeft dagelijks begeleiding om uiteindelijk succesvol de stage- of afstudeerperiode te doorlopen. Vooraf een stageperiode wordt er gekeken welke professionele pedagogisch medewerker de begeleider wordt.

Competentieprofiel vrijwilliger

Wat is de functie van een vrijwilliger?

Een vrijwilliger is iemand die uit vrije wil werkzaamheden verricht, buiten een vast dienstverband. In het algemeen zijn deze werkzaamheden onbetaald, of er staat een vergoeding tegenover die lager ligt dan het minimumloon bij betaald werk. De pedagogisch medewerker is primair verantwoordelijk voor de gang van zaken op de kinderopvang, de vrijwilliger werkt aanvullend en ondersteunt de pedagogisch medewerker met zijn taken.

Over welke competenties beschikt een vrijwilliger?

- zich kunnen aanpassen;
- behulpzaam zijn;
- graag iets bijleren;
- geduld hebben;
- de wereld om zich heen bekijken met humor en relativiseringsvermogen;
- zich goed kunnen inleven;
- betrouwbaar zijn;
- helder communiceren;
- levenservaring in kunnen zetten.

Op welke wijze wordt de vrijwilliger begeleid?

De vrijwilligers worden begeleid door het team van pedagogisch medewerkers. Door het instrueren, overtuigen, coachen en delegeren wordt de vrijwilliger begeleid en aangestuurd in de dagelijkse taken.